

Quickscan sportpark + woningen Klarenbeek

Toetsing van de herontwikkelingen van het plangebied aan de wet-
en regelgeving voor natuur

Definitief

D&D Projecten BV

Grontmij Nederland B.V.
Arnhem, 10 september 2008

Verantwoording

Titel : Quickscan sportpark + woningen Klarenbeek

Subtitel : Toetsing van de herontwikkelingen van het plangebied aan de wet- en regelgeving voor natuur

Projectnummer : 325147

Referentienummer : GM-0097991

Datum : 10 september 2008

Auteur(s) : ing. C.C. Oskamp MSc.

E-mail adres : christian.oskamp@grontmij.nl

Gecontroleerd door : drs. G.G.J. van Adrichem

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : ir. P.A.J. Bergmans

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Velperweg 26
6824 BJ Arnhem
Postbus 485
6800 AL Arnhem
T +31 26 355 83 55
F +31 26 445 92 81
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Beschrijving plangebied	5
1.2.1	Toekomstig sportpark	5
1.2.2	Zuidkant Klarenbeekseweg.....	6
2	Natuurwetgeving	7
2.1	Gebiedsbescherming	7
2.1.1	Natuurbeschermingswet	7
2.1.1.1	Natura 2000	7
2.1.1.2	Beschermde Natuurmonument	7
2.1.2	Streekplan.....	7
2.1.2.1	Ecologische Hoofdstructuur	7
2.1.2.2	Weidevogel- en ganzengebied	8
2.2	Soortbescherming	8
2.2.1	Flora- en faunawet	8
3	Ecologische waarden en effectbepaling	9
3.1	Beschermde gebieden	9
3.1.1	Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten	9
3.1.2	Ecologische Hoofdstructuur	9
3.1.3	Weidevogel- en ganzenbeschermingsgebieden	10
3.2	Beschermde soorten	10
3.2.1	Algemeen	10
3.2.2	Planten	10
3.2.3	Zoogdieren	11
3.2.4	Vogels	11
3.2.5	Amfibieën, reptielen en vissen	11
3.2.6	Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden	11
4	Conclusies en aanbevelingen	12
4.1	Gebiedsbescherming	12
4.2	Flora- en faunawet	12

Bijlage 1: Tabel Natuurloket

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De natuur in Nederland wordt beschermd vanuit twee invalshoeken: bescherming van gebieden en bescherming van soorten. De gebiedsbescherming is geregeld via de Natuurbeschermingswet (Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten) en het Streekplan (onder andere Ecologische Hoofdstructuur (EHS), weidevogel- en ganzenbeschermingsgebieden). De soortbescherming is geregeld door middel van de Flora- en faunawet.

De verschillende natuurwetgevingen in Nederland hebben als belangrijkste component het zorgplichtbeginsel, dat van elke initiatiefnemer verlangt dat hij zich vooraf op de hoogte stelt van eventuele schadelijke effecten op voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

In Klarenbeek heeft D&D Projecten b.v. het voornemen om ten noorden van de Hoofdweg een nieuw sportterrein te ontwikkelen ter grote van 5,5 ha met hierbij drie nieuwe woningen (1 in figuur 1).

*Figuur 1 Luchtfoto met plangebied (rood gemarkeerd) te Klarenbeek langs de Hoofdweg
(Bron: Terradesk)*

Tevens heeft D&D Projecten b.v. het voornemen om ten zuiden van de Hoofdweg nieuwe woningen te bouwen op het huidige sportterrein (2 in figuur 1).

Voor de realisatie van de nieuwe sportaccommodatie en nieuwe woningen moet het bestemmingsplan worden aangepast. Hiervoor moet een goede ruimtelijke onderbouwing worden opgesteld. Een verplicht onderdeel hiervan vormt het onderzoek naar de effecten van het plan op beschermde soorten en gebieden vanuit de natuurwetgeving. D&D Projecten b.v. heeft Grontmij gevraagd dit onderzoek in de vorm van een quickscan uit te voeren.

1.2 Beschrijving plangebied

1.2.1 Toekomstig sportpark

Het plangebied bestaat voornamelijk uit agrarisch grasland. Door het gebied lopen verschillende watergangen. Niet alle watergangen zijn momenteel watervoerend. Er staat in het plangebied één woning met bijbehorende schuren. Aan de grenzen van het plangebied zijn verschillende soorten opgaande begroeiing gelegen. Aan de noordkant van het plangebied loopt een oude houtwal/singel die bestaat uit oude eiken.

Foto 1 Overzicht van het plangebied met op de voorgrond één van de watergangen in het projectgebied. Op de achtergrond de oude houtwal bestaande uit eiken. Aan beide kanten van de watergang ligt agrarische grond

Foto 2 Overzicht van het plangebied die voornamelijk bestaat uit voetbalvelden

1.2.2 Zuidkant Klarenbeekseweg

Aan de zuidkant van de Klarenbeekseweg is een sportterrein gelegen en heeft een oppervlakte van ongeveer 5,6 hectare. Dit terrein bestaat voornamelijk uit voetbalvelden van de plaatselijke voetbalclub (zie foto 2). In de zuidoosthoek van het gebied ligt een tennisclub met bijbehorend gebouw en tennisbanen. Er is geen open water in het gebied aanwezig. Langs de rand van het plangebied komen verschillende vormen van opgaande begroeiing voor. In het noorden bestaat deze vooral uit bos en aan de oost- en westkant uit dichte hagen. Hier zullen circa 100 nieuwe woningen worden gerealiseerd.

2 Natuurwetgeving

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 *Natuurbeschermingswet*

Op 1 oktober 2005 is de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden en deze heeft als doel het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten) in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn verboden. Ook activiteiten buiten de beschermde gebieden kunnen verboden zijn, indien deze negatieve effecten veroorzaken (externe werking). Bij negatieve effecten is het nodig een vergunning aan te vragen op basis van een verslechterings- en verstoringstoets. Het uitvoeren van een passende beoordeling (uitgebreide effectenstudie, alternatievenonderzoek en onderbouwing dwingend de redenen van groot openbaar belang) is noodzakelijk wanneer de negatieve effecten (mogelijk) significant zijn.

2.1.1.1 Natura 2000

De Natura 2000-gebieden bestaan uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. De Vogelrichtlijngebieden zijn aangewezen voor de bescherming van bepaalde vogelsoorten (kwalificerende soorten). Kwalificerende soorten zijn soorten waarvan geregeld meer dan 1% van de biogeografische populatie in het gebied verblijft of waarvoor het gebied tot de vijf belangrijkste gebieden in Nederland behoort. De Habitatrichtlijngebieden zijn aangemeld voor het beschermen van habitattypen (natuurtypen) waarvoor Europa op wereldschaal een bijzondere verantwoordelijkheid draagt. Samen vormen deze gebieden het Europese Natura 2000-netwerk.

2.1.1.2 Beschermde Natuurmonument

Voor Beschermde Natuurmonumenten die buiten de Natura 2000-gebieden liggen, geldt dat handelingen in of rondom Beschermde Natuurmonumenten die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied, of die het Beschermde Natuurmonument ontsieren, zijn verboden, tenzij hiervoor een vergunning is verkregen. Het beschermingsregime van de gebieden die nu binnen Natura 2000-gebieden liggen, treedt terug. De natuurwaarden waarvoor deze gebieden waren aangewezen, worden opgenomen in de doelstellingen voor instandhouding van het betreffende Natura 2000-gebied.

2.1.2 *Streekplan*

In het streekplan wordt aangegeven hoe om te gaan met onder andere de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en ganzen- en weidevogelbeschermingsgebied. Hieronder worden deze gebieden verder beschreven.

2.1.2.1 Ecologische Hoofdstructuur

De EHS bestaat in Gelderland uit bestaande natuurgebieden, verwevingsgebieden en ecologische verbindingzones die belangrijke gebieden met elkaar verbinden. Binnen of nabij de EHS geldt in principe de “nee, tenzij”-benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang.

2.1.2.2 Weidevogel- en ganzengebied

De provincie Gelderland neemt een bijzondere verantwoordelijkheid voor een aantal weidevogel- en ganzengebieden buiten de EHS. Hierop is toegespitst beleid van toepassing, dat inhoudt dat doorsnijding, aantasting van rust en openheid, verlaging van het waterpeil en verstoring niet zijn toegestaan.

2.2 Soortbescherming

2.2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is sinds 1 april 2002 van kracht. In deze wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen beschermd. Daarnaast zijn er selectieve lijsten van beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelde dieren. De beschermde soorten en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet opzettelijk worden verstoord of vernietigd. Indien dit onvermijdelijk is, dient ontheffing te worden aangevraagd. Vrijstelling of ontheffing kan slechts worden verleend “wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort”. In principe dienen bij verstoring mitigerende dan wel compenserende maatregelen te worden genomen.

Sinds 23 februari 2005 is de Flora- en faunawet gewijzigd. De beschermde soorten zijn nu verdeeld in drie tabellen:

1. algemene soorten
Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft voor ontwikkelingen geen ontheffing aangevraagd te worden;
2. overige soorten
Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort);
3. soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB
Voor deze soorten moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets, hetgeen inhoudt dat:
 - er sprake is van een bij de wet genoemd belang;
 - er geen alternatief is;
 - er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Verstoring van nestelende/broedende vogels en vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels is niet toegestaan. Daarom dienen versturende werkzaamheden altijd buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd.

3 Ecologische waarden en effectbepaling

3.1 Beschermde gebieden

3.1.1 *Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten*

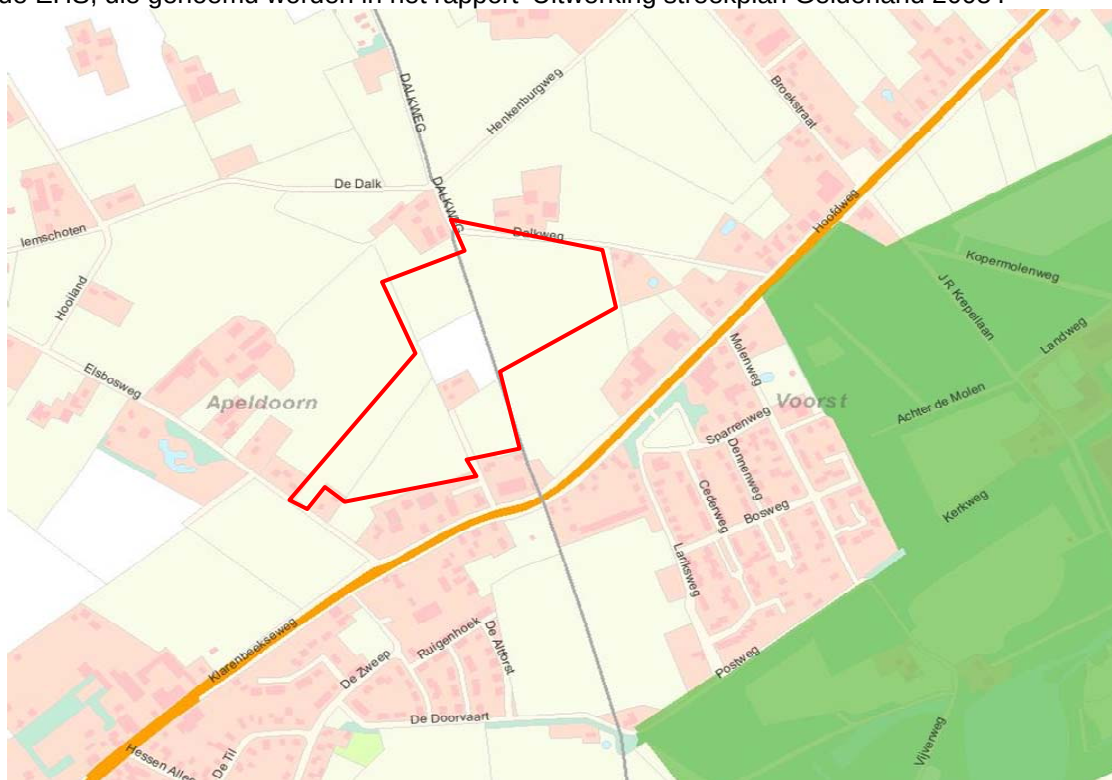
Het plangebied is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. De Landgoederen van Brummen zijn de dichtstbijzijnde gebieden die in procedure zijn om aangewezen te worden als Natura 2000-gebied. Fysieke aantasting van het gebied is daarmee niet aan de orde. Ook verstoring is uitgesloten, omdat het plangebied is gelegen op ruim 3 kilometer van de beschermde gebieden.

Ook voor Beschermde Natuurmonumenten zijn geen negatieve gevolgen. In de verre omtrek van het plangebied zijn geen Beschermde Natuurmonumenten gelegen. Hierdoor is een negatief effect op deze gebieden uitgesloten.

3.1.2 *Ecologische Hoofdstructuur*

Het plangebied ten noorden van de Hoofdweg ligt ongeveer 500m verwijderd van de EHS. De bosgebieden rond Klarenbeek zijn aangewezen als bestaande natuur in het kader van de EHS. Fysieke aantasting van de EHS is niet aan de orde. Omdat het plangebied op enige afstand gelegen is van de EHS en er tussen het plangebied en het EHS-gebied een weg en bebouwing staat zal verstoring geen rol spelen.

Het plangebied ten zuiden van de Hoofdweg ligt dicht bij de EHS. Fysieke aantasting van het plangebied is niet aan de orde. Omdat het plangebied tegen de EHS aan ligt, wordt wel verwacht dat verstoring alleen tijdens de uitvoering een rol zal spelen. Tijdens de uitvoeringsfase kan geluidsverstoring optreden als gevolg van de bouwwerkzaamheden. Deze verstoring is echter van tijdelijke aard en tast geen van de kernkwaliteiten en omgevingscondities aan binnen de EHS, die genoemd worden in het rapport 'Uitwerking streekplan Gelderland 2005'.

Figuur 2 Overzicht van het plangebied (rode lijn) ten opzichte van de EHS (groen), grijze lijn is gemeentegrens Apeldoorn – Voorst. Blauw omcirkeld het te slopen gebouw

3.1.3 *Weidevogel- en ganzenbeschermingsgebieden*

Er zijn in de directe omgeving geen weidevogel en ganzenbeschermingsgebieden aanwezig. Negatieve effecten als gevolg van de ontwikkelingen in het plangebied zijn dan ook uitgesloten.

3.2 **Beschermde soorten**

3.2.1 *Algemeen*

Een algemeen overzicht van waarnemingen van beschermde soorten in hetzelfde kilometerhok als waarin het plangebied is gelegen, is te vinden bij het Natuurloket (www.natuurloket.nl). De ervaring leert dat binnen stedelijk gebied nauwelijks gegevens bekend zijn en dat deze gegevens niet betrouwbaar zijn ten aanzien van het daadwerkelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Uit het Natuurloket blijkt dan ook dat alleen de vaatplanten en dagvlinders goed onderzocht zijn en hiervan geen soorten van tabel 2/3 voorkomen. De broedvogels zijn ook goed onderzocht. Vogels zijn altijd beschermd volgens tabel 2/3 normen. Op basis van een veldbezoek door een ecooloog op 28 april 2008 is op basis van voorkomende habitats een inschatting gemaakt van het mogelijk voorkomen van beschermde soorten en of aanvullende inventarisaties nodig zijn.

3.2.2 *Planten*

De begroeiing in het plangebied bestaat voornamelijk uit agrarisch weiland. Tijdens het veldbezoek van 28 april 2008 zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen. Ondanks dat het niet de meest geschikte periode is om beschermde soorten aan te kunnen treffen, kan op basis van de bestaande situatie (het intensieve gebruik en beheer) aangenomen worden dat beschermde soorten van tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet niet voorkomen.

3.2.3 *Zoogdieren*

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde zoogdieren waargenomen. Mogelijk dat het de slopen gebouwen (zie fig. 2) met bijbehorende schuren geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Omdat dit tijdens het veldbezoek niet uitgesloten kan worden, is hiervoor aanvullend een inventarisatie nodig. Deze inventarisatie zal gedurende meerdere bezoeken met een bat-detector¹ in voorjaar – zomer uitgevoerd moeten worden. Indien beplanting verwijderd wordt, moet ook hiervan bepaald worden of deze door vleermuizen gebruikt wordt. Uit de literatuur blijkt dat het plangebied gelegen is in het verspreidingsgebied van verschillende vleermuizen, waaronder de baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, en de gewone grootoorvleermuis².

Indien vaste verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Hierbij geldt een compensatieplicht en moet men tijdens de uitvoering rekening houden met bepaalde uitvoeringsperiodes en –methoden.

De algemene soorten zoogdieren welke in het gebied voor kunnen komen, zoals mol, huisspitsmuis en egel staan in tabel 1 van de Flora- en faunawet, voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is geen ontheffing nodig.

3.2.4 *Vogels*

Het plangebied is mogelijk geschikt voor minder kritische weidevogels (kievit en scholekster) omdat de openheid ontbreekt voor kritische soorten als grutto en tureluur. De overige beplanting is geschikt als broedplaats voor algemene vogelsoorten. Het is verboden om broedende vogels te verstoren tijdens het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. Indien het toch noodzakelijk is om in het broedseizoen activiteiten uit te voeren, dan moet vooraf door een ter zake kundige bepaald worden of er broedende vogels voorkomen.

3.2.5 *Amfibieën, reptielen en vissen*

Er lopen door het plangebied een aantal watergangen. De meeste van deze watergangen blijven behouden. Er zullen een aantal watergangen verdwijnen, maar deze watergangen zijn momenteel niet watervoerend en dus niet geschikt voor vissen en amfibieën. Vanwege de ligging aan de rand van stedelijk gebied en het ontbreken van geschikt habitat is het voorkomen van beschermde amfibieën en reptielen eveneens uitgesloten.

3.2.6 *Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden*

Beschermde vlinders zijn in het plangebied niet te verwachten. Het habitat voor een groot deel van de beschermde vlinders betreft heide- en veengebieden en een aantal soorten komen alleen in Zuid-Limburg voor. Beschermde libellen zijn eveneens niet te verwachten, omdat er geen geschikt oppervlaktewater in het gebied aanwezig is voor deze soorten.

¹ Een bat-detector zet de ultrasone geluiden van vleermuizen om in de voor de mens hoorbare geluiden, zodat hun aanwezigheid aangetoond of uitgesloten kan worden.

² Vleermuizen in Gelderland 'Naar een actieplan voor aandachtsoorten, Dijkstra et al, 1999

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Gebiedsbescherming

De ontwikkelingen in het plangebied hebben geen negatieve invloed op:

1. Natura 2000-gebieden;
2. Beschermde Natuurmonumenten;
3. Weidevogel- en ganzenfoerageergebieden.

Omdat het zuidelijke plangebied tegen de EHS aan ligt, wordt wel verwacht dat verstoring alleen tijdens de uitvoering een rol zal spelen. Tijdens de uitvoeringsfase kan geluidsverstoring optreden als gevolg van bijvoorbeeld heiwerkzaamheden. Deze verstoring is echter van tijdelijke aard en tast geen van de kernkwaliteiten en omgevingscondities aan binnen de EHS, die genoemd worden in het rapport 'Uitwerking streekplan Gelderland 2005'.

4.2 Flora- en faunawet

In het plangebied kunnen verschillende soorten broedvogels voorkomen. In het kader van de Flora- en faunawet is het onder andere verboden om broedende vogels te verstoren. Voor het verstoren van broedende vogels wordt door het Ministerie van LNV geen ontheffing verleend. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. Indien het toch noodzakelijk is om in het broedseizoen activiteiten uit te voeren, dan moet vooraf door een terzake kundige bepaald worden of er broedende vogels voorkomen.

Op basis van het veldbezoek is niet uit te sluiten of in de te slopen gebouwen verblijfplaatsen van vleermuizen voorkomen. Nader onderzoek is daarom nodig. Dit kan in het voorjaar – zomer uitgevoerd worden. Indien vaste verblijfplaatsen van vleermuizen voorkomen, is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk, geldt een compensatieplicht en moet men tijdens de uitvoering rekening houden met bepaalde uitvoeringsperiodes en –methoden.

Overige beschermde soorten van tabel 2/3 van de Flora- en faunawet worden niet verwacht.

Bijlage 1

Tabel Natuurloket

Rapportage voor kilometerhok X:201 / Y:464

Soortgroep	FF*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	3			1	goed	-	1991-2006
Mossen					niet onderzocht		1996-2006
Korstmossen					niet onderzocht		1991-2006
Paddestoelen				1	slecht	0%	1991-2006
Zoogdieren		1	1		slecht	51-100%	1996-2006
Broedvogels		2		12	goed	0%	1995-2006
Watervogels					niet onderzocht		96/97-03/04
Reptielen					niet onderzocht		1992-2006
Amfibieën					niet onderzocht		1992-2006
Vissen					niet onderzocht		1992-2006
Dagvlinders				1	goed	51-100%	1995-2006
Nachtvlinders					redelijk		1980-2005
Libellen					matig		1992-2006
Sprinkhanen					niet onderzocht		1992-2006
Overige ongewervelden					niet onderzocht		1992-2006

* Legenda

FF = Flora- en faunawet
lijst 1 / lijst 2+3
H/V = Habitatrictlijn (alleen
bijlage 1 en 2) of Vogelrichtlijn
RL = Rode Lijst
(#) = tevens meetnetgegevens
verzameld.

Volledigheid onderzoek: Hiermee
wordt aangegeven of op basis van
de gebrachte bezoeken een volledig
overzicht is te verwachten van de
soorten van de betreffende
soortgroep. Een **toelichting** op
deze categorieën kunt u vinden
onderaan deze rapportage.

Actualiteit: per groep is
aangegeven uit welke periode de
gegevens zijn opgenomen.

■ niet van toepassing